

ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	Для всіх
Спеціальність	Для всіх
Освітня програма	Для всіх
Статус дисципліни	Вибіркова
Форма навчання	заочна
Рік підготовки, семестр	2 курс, осінній / весняний семестр
Обсяг дисципліни	2 кредити (60 год) Лекційних занять: 6 год. Практичних занять: 2 год. Самостійна робота студентів: 52 год.
Семестровий контроль	Залік
Розклад занять	http://rozklad.kpi.ua/
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Викладачі кафедри економіки і підприємництва https://keip.kpi.ua/колектив-кафедру/

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

В умовах повоєнного відновлення економіки країни зростає потреба в необхідності активізації підприємницької діяльності та реалізації нових, високотехнологічних ідей.

Метою вивчення дисципліни є формування системи знань, вмінь і навичок практичної реалізації власної підприємницької ідеї.

Предметом дисципліни є процеси і методи планування, організації, контролю та оцінювання ефективності підприємницької діяльності.

Вивчення дисципліни дозволить сформувати у студента такі програмні результати навчання:

- Використовувати базові знання з підприємництва, уміння критичного мислення, аналізу та синтезу інформації;
- Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій діяльності;
- Демонструвати підприємливість та брати відповідальність за результати;
- Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких структур;
- Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці;
- Знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій діяльності;
- Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких структур з урахуванням ризиків.

Дисципліна спрямована на посилення наступних компетентностей:

- Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо реалізації підприємницьких ідей та створення, функціонування підприємницьких структур;
- Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької діяльності;
- Здатність до оцінювання стартового капіталу, витрат, попиту, конкуренції і результатів діяльності у сфері підприємництва з урахуванням ризиків;
- Здатність до виконання завдань з започаткування, реєстрації та організації діяльності підприємницьких структур;

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Пререквізити: Для засвоєння матеріалу дисципліни студенти повинні мати загальні знання в рамках шкільної програми та оволодіти загальнонауковою термінологією та поняттями.

Постреквізити: Отримані практичні навички та засвоєні теоретичні знання можна використовувати в подальшій освітній та підприємницькій діяльності.

3. Зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ №1 СУТНІСТЬ ТА ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 1.1. Зміст підприємницької діяльності. Місце підприємництва в суспільстві

Тема 1.2. Державне регулювання підприємництва

Тема 1.3. Зовнішнє середовище функціонування суб'єкта підприємницької діяльності

Тема 1.4. Види та організаційно-правові форми підприємництва

Тема 1.5. Моделі та способи підприємницької діяльності

РОЗДІЛ №2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Тема 2.1. Підприємницька ідея, її джерела, методи пошуку та етапи реалізації

Тема 2.2. Планування підприємницької діяльності

Тема 2.3. Процеси створення та припинення підприємницької діяльності

Тема 2.4. Формування організаційної структури та управління підприємницькою діяльністю

Тема 2.5. Фінансування підприємницької діяльності

Тема 2.6. Організація діяльності суб'єкта підприємництва

Тема 2.7. Економіка підприємницької діяльності

Тема 2.8. Системи оподаткування підприємницької діяльності.

Тема 2.9. Маркетингові інструменти підтримки підприємницької діяльності

Тема 2.10. Підприємницькі ризики

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література

1. Основи підприємницької діяльності [Електронний ресурс] : підручник / В. М. Марченко, С. О. Тульчинська, І. В. Макалюк [та ін] ; КПІ ім. Ігоря Сікорського / за редакцією д.е.н., проф. В. М. Марченко. – Електронні тестові дані (1 файл: 6,29 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 516 с. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/51563>
2. Основи підприємницької діяльності: конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. денної та заочної форм навчання першого бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 051 «Економіка» освітньо-професійної програми «Економіка бізнес-підприємства» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: С. В. Поліщук, О. П. Кавтиш. – Електронні текстові дані (1 файл: 2,37 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 153 с.
3. Основи економічної грамотності та підприємництва: навчальний посібник /Алексеева С. В., Базиль Л. О., Байдулін В. Б., Гриценко І. А., Єршова Л. М., Закатнов Д. О., Орлов В. Ф., Сохацька Г. В. – Житомир: "Полісся", 2021. – 248 с.

4. Основи підприємництва: Підручник / [Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О., та ін.] ; під заг. ред. Н.В. Валінкевич. – Житомир : ЖДТУ, 2019. – 493 с.
5. Економіка та організація підприємницької діяльності : навч. посіб. / [Н. В. Сментина та ін.] ; (за заг. ред. д-ра екон. наук Н. В. Сментини) ; Одес. нац. екон. ун-т. Київ : Гуляєва В. М., 2019. 320 с. 4. Козловський В. О., Лесько О. Й. Виробниче та комерційне підприємництво : навч. посіб. ; Вінниц. нац. техн. ун-т. Вінниця : ВНТУ, 2018. 153 с.
6. Основи підприємництва [Електронне видання] : методичні рекомендації до вивчення дисципліни для напрямів підготовки 6.030504 «Економіка підприємства», 6.030502 «Економічна кібернетика», 6.030503 «Міжнародна економіка», 6.030507 «Маркетинг» для денної та заочної форм навчання / НТУУ «КПІ» ; уклад. Т.П. Ткаченко. – Електронні текстові дані (1 файл: 691 Кбайт). – К.:НТУУ «КПІ», 2016. – 34 с. – Назва з екрана. – Доступ : <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/17689>

Додаткова література

- a) Господарський Кодекс України // Режим доступу <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
- b) Податковий Кодекс України// Режим доступу <http://sts.gov.ua/nk/>
- c) Цивільний Кодекс України // Режим доступу <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
- d) Митний Кодекс України // Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>
- e) Кодекс законів про працю України // Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
- f) КВЕД 2010 // Режим доступу: http://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/kv10_i.html
- g) Автоматична реєстрація ФОП: <https://diia.gov.ua/services/reystraciya-fop>
- h) Підприємництво: <https://diia.gov.ua/services/categories/gromadyanam/pidpriyemnictvo>
- i) Створення бізнесу: <https://diia.gov.ua/services/categories/biznesu/stvorennya-biznesu>

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

В межах вивчення дисципліни протягом семестру заплановано проведення лекцій, практичних занять, виконання домашньої контрольної роботи.

Під час вивчення матеріалу застосовуються такі методи колективного та активного навчання: 1) особистісно-орієнтовані технології, засновані на активних формах в методах навчання: мозковий штурм, інтерактивне спілкування. 2) методи проблемного навчання (проблемний виклад матеріалу), частково пошукові завдання, аналітичні доповіді та аналіз окремих ситуацій; 3) інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання.

Проведення лекцій забезпечує формування теоретичних знань студента у процесі викладу теоретичного матеріалу, розв'язування проблем, ситуацій, завдань практично-прикладного характеру, використання мультимедійних засобів. Опрацювання теоретичних питань на практичних заняттях проводиться у формі дискусії за темами визначеними в навчальному плані. Окрім того, на практичних заняттях студенти розв'язують задачі, ситуаційні вправи. Для покращення засвоєння матеріалу слід практикувати: експрес-опитування, тестування, заслуховування доповідей та їх обговорення, аналітичні огляди.

Набуття студентом проблемно-орієнтованого мислення, а також вміння розробляти та приймати рішення є тими чинниками, що забезпечують управлінський успіх у їхній подальшій роботі на реальних підприємствах. Робота з кейсами також має на меті засвоєння теорії завдяки ілюструванню різноманітних можливостей її застосування для різних типів організацій та установ.

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку.

Тематика та структурно-логічна побудова курсу

Навчальним планом передбачено проведення 6 годин лекцій та 2 годин практичних занять, модульний контроль.

	Назва розділів, тем	Розподіл годин			Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	П	С		
1	Тема 1.1. Зміст підприємницької діяльності. Місце підприємництва в суспільстві	0,5		3	Л(1), П(1): Історія розвитку підприємництва. Сутність та роль підприємницької діяльності в суспільстві. Ознаки підприємництва. Основні функції підприємництва. Суб'єкти та об'єкти підприємницької діяльності.	О: індивідуальне
2	Тема 1.2. Державне регулювання підприємництва	0,5		3	Л(1), П(1): Сутність державного регулювання підприємництва. Правова база розвитку підприємництва. Прямі та непрямі методи регулювання. Обмеження в підприємницькій діяльності. Патентування і ліцензування підприємницької діяльності. Стандартизація і сертифікація.	О: індивідуальне
3	Тема 1.3. Зовнішнє середовище функціонування суб'єкта підприємницької діяльності			3	Л(1), П(1): Сутність державного регулювання підприємництва. Правова база розвитку підприємництва. Прямі та непрямі методи регулювання. Обмеження в підприємницькій діяльності. Стандартизація і сертифікація. Державна підтримка підприємництва. Державні та міжнародні організації, що сприяють розвитку підприємництва.	О: індивідуальне
4	Тема 1.4. Види та організаційно-правові форми підприємництва	0,5		5	Л(2), П(1): Поняття форми підприємницької діяльності. Загальна характеристика приватної, колективної і державної форми підприємництва. Поняття фізичної та юридичної особи. Мале підприємництво. Переваги та недоліки малого підприємництва.	О: індивідуальне
5	Тема 1.5. Моделі та способи підприємницької діяльності. Підприємницькі ризики	0,5		3	Л(1), П(1): Класична та інноваційна моделі підприємницької діяльності. Передача окремих функцій аутсорсинговій компанії. Традиційні способи: створення нового підприємства, купівля існуючого бізнесу. Нетрадиційні способи: прямий маркетинг, пересувна торгівля, франчайзинг, надомний бізнес, вихід зі складу великої компанії.	О: індивідуальне
6	Тема 2.1. Підприємницька ідея, її джерела, методи пошуку та етапи реалізації	0,5		3	Л(1), П(1): Пошук підприємницької ідеї. Джерела ідей. Методи генерування власної підприємницької ідеї. Зміст і етапи реалізації підприємницької ідеї. Проведення маркетингового дослідження. Оцінювання ринкової потреби в результатах реалізації підприємницької ідеї. Формування профілю споживача та вибір цільового ринку. Поняття конкурентної переваги, її формування та методи оцінювання. Формування цілей та розробка дорожньої карти реалізації підприємницької ідеї.	О: індивідуальне

	Назва розділів, тем	Розподіл годин			Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	П	С		
7	Тема 2.3. Процеси створення та припинення підприємницької діяльності	0,5		3	Л(1), П(1): Засновницькі документи та їх підготовка. Статутний капітал та його формування. Державна реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності. Вибір КВЕД. Процес припинення підприємницької діяльності.	О: індивідуальне
8	Тема 2.4. Формування організаційної структури та управління підприємницькою діяльністю			3	Л(1), П(1): Поняття, функції, сутність і методи підприємницького управління. Функціональне управління в підприємстві. Визначення функцій, формування системи взаємозв'язків між ними, вибір організаційної структури управління. Планування персоналу. Вимоги до персоналу. Підбір та розстановка персоналу. Форми і методи залучення трудових ресурсів. Управління мотивацією персоналу. Методи мотивації. Організація контролю. Управління організаційними комунікаціями.	О: індивідуальне
9	Тема 2.2. Планування підприємницької діяльності	0,6		3	Л(1), П(1): Поняття про бізнес-план реалізації підприємницької ідеї. Процес розроблення бізнес-плану та етапи його реалізації. Визначення і класифікація фондів міжнародної технічної допомоги для реалізації бізнес-планів Поняття про стратегічний та оперативний план розвитку підприємницької діяльності. Ключові підходи та критерії формування планів.	О: індивідуальне
10	Тема 2.7. Організація та економіка та підприємницької діяльності	0,5		3	Л(1), П(1): Поняття витрат підприємницької діяльності. Постійні та змінні витрати. Методика розрахунку рівня беззбитковості діяльності. Методи розрахунку витрат. Ціноутворення в підприємстві. Стратегії та методи ціноутворення. Види цін. Поняття доходу та прибутку суб'єкту підприємства. Показники оцінювання ефективності підприємницької діяльності.	О: індивідуальне
11	Тема 2.5. Фінансування підприємницької діяльності	0,5		6	Л(2), П(1): Джерела фінансових ресурсів підприємства, їх порівняльна характеристика. Внутрішні джерела фінансування. Основні форми зовнішнього фінансування бізнесу. Способи залучення інвестора. Лізинг. Кредитування та його види. Особливості надання мікrokредитів суб'єктам підприємства.	О: індивідуальне
12	Домашня контрольна робота (ДКР)			2		О: індивідуальне
13	Тема 2.8. Системи оподаткування підприємницької діяльності.	0,5		6	Л(2), П(2): Сутність податків та загальні основи оподаткування. Класифікація та види податків в Україні. Прямі та непрямі податки. Загальна та спрощена системи оподаткування. Особливості оподаткування суб'єктів малого бізнесу. Звітність суб'єкта підприємства.	О: індивідуальне

	Назва розділів, тем	Розподіл годин			Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	П	С		
14	Тема 2.10. Трудові та соціально-правові відносини у підприємницькій діяльності	0,5		3	Л(2), П(1): Види договорів про працевлаштування. Форми працевлаштування та трудового навантаження працівника. Укладання договорів цивільно-правового характеру: особливості та ризики. Гіг-контракт як форма поєднання цивільно-правових та трудових відносин. Процедура прийняття працівника на роботу. Електронний облік трудової діяльності. Припинення трудових відносин.	О: індивідуальне
15	Тема 2.9. Маркетингові інструменти підтримки підприємницької діяльності	0,5		3	Л(1), П(1): Поняття, значення та види маркетингових інструментів підтримки підприємницької діяльності. Маркетингові комунікації. Реклама. Нові методи збуту товарів: Internet-комерція, реалізація товарів за каталогами, виставкова діяльність, маркетплейс.	О: індивідуальне
16	Залік		2			
		6	2	52		

Примітка: Л – лекції, П – практичні заняття, Н – навчальна діяльність, О – оцінювання.

6. Самостійна робота студента

Самостійна робота студента передбачена у вигляді більш глибокого опрацювання теоретичних матеріалів лекцій, виконання практичних завдань, виконання домашньої контрольної роботи.

Вид самостійної роботи, обсяг годин на виконання

№ з/п	Обсяг годин	Вид самостійної роботи
1	44	Підготовка до аудиторних занять
2	12	Підготовка та виконання домашньої контрольної роботи
6	6	Підготовка до складання семестрового контролю у формі заліку
Разом	52	

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Ключовими заходами при викладанні дисципліни є ті, які формують семестровий рейтинг студента.

Відвідування занять:

Відвідування занять є вільним, бали за присутність на лекції не додаються, і штрафні бали за пропуски занять не передбачено.

На заняттях студенту дозволяється користуватись інтерактивними засобами навчання, в т.ч. виходити в інтернет із метою пошуку навчальної або довідкової інформації, якщо це передбачено тематикою завдання. Активність студента на парах, його готовність до дискусій та участь в обговоренні навчальних питань може бути оцінена заохочувальними балами.

Пропущені контрольні заходи:

Якщо контрольні заходи пропущені з поважних причин (хвороба або вагомі життєві обставини), студенту надається можливість додатково скласти контрольне завдання протягом найближчого тижня. В разі порушення термінів і невиконання завдання з неповажних причин, студент не допускається до складання заліку за умови пропущення більш як 50% практичних занять.

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Оцінювання передбачає застосування рейтингової системи другого типу згідно Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (PCO-1) (<https://osvita.kpi.ua/node/37>). Максимальний сумарний рейтинг за курс – 100 балів. Нижня межа позитивного оцінювання кожного контрольного заходу складає 60% від його рейтингового балу.

Стартовий рейтинг (протягом семестру) включає бали, які здобувач вищої освіти отримує за: виконання домашньої контрольної роботи; виконання підсумкової контрольної роботи.

Контрольні заходи та критерії їх оцінювання

Поточний контроль: ДКР (50 балів)

Семестровий контроль: залік (50 балів)

8.1. Поточний контроль

8.1.1. Домашня контрольна робота:

- повна відповідь на питання - 50 балів;
- повна відповідь на питання з незначними неточностями, які не стосуються методики виконання завдання - 43 бали;
- незначні помилки у використанні методів та процесів організації підприємницької діяльності - 38 балів;
- достатня відповідь на питання -33 бали;
- поверхнева відповідь – 30 балів;
- відповідь відсутня – 0 балів.

8.2. Календарний контроль.

Семестровий контроль - залік.

Залікова контрольна робота оцінюється в 50 балів. Контрольне завдання цієї роботи складається з трьох питань з переліку, що наданий у додатку до робочої програми або тестів за тематикою вивчення дисципліни.

Якщо залікова контрольна робота проводиться у вигляді тестів за всією тематикою дисципліни, тоді бали рахуються як відсоток правильних відповідей, якщо ж контрольна у вигляді запитань, тоді кожне запитання оцінюється у 17 балів. Критерії оцінювання:

«відмінно» - повна відповідь (не менше 95% правильної відповіді) – 17 балів;

«дуже добре» - достатньо повна відповідь (не менше 85% правильної відповіді, незначні неточності) – 14 балів;

«добре» - відповідь повна (не менше 75% правильної відповіді) – 12 балів;

«задовільно», неповна відповідь (не менше 65% потрібної інформації, наявні змістовні помилки та неточності) –11 балів;

«достатньо» - розкриті лише базові положення (не менше 60% потрібної інформації, наявні методологічні та процедурні помилки та неточності) - 10 балів;

«незадовільно», відповідь не відповідає умовам на «задовільно» – 0 балів.

Рейтингові бали студента складаються із балів, отриманих за виконання ДКР і залікової контрольної роботи.

Сума рейтингових балів, отриманих студентом протягом семестру або за результатами виконання залікової контрольної роботи, переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею.

Таблиця переведення балів до оцінок:

<i>Бали:</i>	<i>Оцінка</i>
<i>100...95</i>	<i>Відмінно</i>
<i>94...85</i>	<i>Дуже добре</i>
<i>84...75</i>	<i>Добре</i>
<i>74...65</i>	<i>Задовільно</i>
<i>64...60</i>	<i>Достатньо</i>
<i>Менше 60</i>	<i>Незадовільно</i>
<i>Менше 40</i>	<i>Не допущено</i>

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено викладачами кафедри економіки і підприємництва

Ухвалено кафедрою економіки і підприємництва (протокол № 13 від 14.02.24 р.)

Погоджено Методичною радою університету (протокол № 5 від 29.02.24 р.)